

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Γ'.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 7 ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 474

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΚΡΟΑΤΗΣ. 'Ο καθηγητής Παβολίνης για τὰ δημοτικά μας τραγούδια.

ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ. Στὴν 'Αφροδίτη (Σαπφώ).

ΕΛΠΙΔΑ ΒΟΝΤΖΑΛΙΔΗ. Στὸ Βόσπορο.

Ν. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ. 'Ο ποιητής καὶ ἡ Βίβλα,

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ. Νέα βιβλία (Οἱ Σκιές — Spleen).

Α. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ. 'Αγροτικά τραγούδια.

Λ. Μ. ΜΟΙΡΑΣ. Μιά πρόποση ποὺ δὲν ἔγινε μὰ ποὺ μποροῦσε καὶ νὰ γίνη.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. 'Ο Ποιητής καὶ ὁ Κριτικός (συνέχεια).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Πολιτικὴ 'Επιθεώρηση.

ΛΥΔΟΣ ΠΟΔΑΒΡΟΣ. 'Ενας πανηγυρικός (τέλος).

Νέα εὐχή.

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ. Κατόπιν «ἐορτῆς».

ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΜΙΑ ΠΡΟΠΟΣΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΓΙΝΕ ΜΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΚΑΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

Ἄν εἶχα τὴν τιμὴ νὰ καθίσω καὶ γώ, μαζί με τούς ἄλλους εὐγενικοὺς κύριους καὶ κυρίες, ποὺ εἶναι καὶ δημοτικιστᾶδες, στὸ τραπέζι ποὺ πρόσφερε τὴν περασμένη Τετάρτῃ ὁ «Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλος» στοὺς κ. κ. Παβολίνη, Τοῦμπ, Ἑσλιγκ καὶ ἄλλους σοφοὺς Ἑθνωπαίους ποὺ καταγίνονται μετὰ τὴ νεοελληνικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία, θὰ σήκωνα τὸ ποτήρι μου, ὅστερ' ἀπὸ τὴ γιομάτῃ λυρισμὸ καὶ νόημα πρόποση τοῦ Παλαμά, καὶ θάλεγα τὰ λίγα τεῦτα λόγια:

Ξένοι σοφοί, κορυφὲς τῆς Ἐπιστήμης, ποὺ ἀναγνωρίζετε τὸν ἀγῶνα μας καὶ διαφεντέδετε τὸ δίκιο μας καὶ προλέγετε τὴ νίκη μας, τῆς Ἰδέας τῇ γλήγορῃ τῇ νίκῃ, σὰς παρακαλῶ νὰ δεῖξουμε τοῦτο τὸ ποτήρι στὴν ὑγειᾶ Ἐνός, ποὺ στέκεται ἰσότημος ἀνάμεσό σας, ποὺ μᾶς συμάζωξε ἀπόψε ὅλους ἐδῶ, ποὺ μᾶς προσφέρει τοῦτο τὸ τραπέζι καὶ ποὺ βλογαί

τούτῃ μας τὴ συντροφιά — κι ἂς μὴ βρίσκεται δῶ, κι ἂς βρίσκεται μακριά μας, πολὺ μακριά.

Ἄν ἐρχόσαστε δῶ, στὴν πόλῃ μας, πρὸ τριάντα χρόνια, οὔτε πέντε δὲ θὰ βρίσκατε νὰ ξέρουνε τὰ ὀνόματά σας, οὔτε πέντε δὲ θὰ βρίσκατε νὰ σᾶς σφίξουνε γκαρδιακά τὸ χέρι, μετὰ χαρὰ καὶ μετὰ περηφάνεια νὰ σᾶς καλωσορίσουνε. Πρὸ τριάντα χρόνια ἡ νεοελληνικὴ ψυχὴ εἴτανε κολλημένη σὰ στρεῖδι στὰ βράχια τοῦ σχολαστικισμοῦ καὶ τὰ νεοελληνικά μάτια στρεφόντουσαν ἀλλοιθωρίζοντας πάντα πρὸς τὰ πίσω, πρὸς μίαν ἀλόγιστη καὶ ζωοπνίχτρα προγονολατρεία. Πρὸ τριάντα χρόνια σκοτάδι πηχτὸ εἴταν ἀπλωμένο πάνου στὴ νεοελληνικὴ ψυχῇ.

Καὶ ἦρθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ φάνηκε ὁ Ἕνας. Καὶ τινάζοντας στὴ μέση σὰν μπόμπα ἕνα ἐπαναστατικὸ βιβλίο ποὺ ὀνοματιζότανε «Τὸ ταξίδι μου», κούνησε τὰ σάπια βαλτονέρια, ξύπνησε τὶς κοιμισμένες ψυχές, γιάτρεψε τὰλλοῖθωρα τὰ μάτια καὶ σκόρπισε τὸ σκοτάδι τὸ πηχτό.

Δημιουργὸς ὄχι μόνο νέας ἰδεολογίας, μὰ καὶ νέας ψυχῆς καὶ νέας ζωῆς, ἔδειξε στοὺς παραπλανημένους καὶ κατάκοπους στρατοκόπους τῇ Χαναάν, τῇ γῇ τῆς ἐπαγγελίας, ποὺ δὲ βρισκότανε μακριά, μὰ μπρὸς στὰ μάτια τους, μὰ μέσῃ στὴν ἴδια τους τὴν ψυχῇ. Τὸ κήρυγμά του στάθηκε πλατὺ καὶ μεγάλωστομο, ἀπλωμένο σ' ὅλα τὰ φανερώματα τῆς μέσῃ καὶ ὀλόγουρα κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς μας ζωῆς. Κάθε βλαστὰρι θαλερὸ τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς ποὺ καμαρώνετε σήμερα, ἀπὸ τὸ κήρυγμά του ξεπετάχτηκε καὶ κάθε φωνὴ παληκαρῖσια καὶ λεδέντικη ποὺ ἀκούγεται, ἀπὸ τὸ κήρυγμά του ἐκπορεύεται.

Μὴ παραξενεύεστε ποὺ τὸνομά του ἀπόψε μόνον τάγισμένα χεῖλια τοῦ Ποιητῆ εὐλαβητικὰ τὸ προφέρανε... Τοῦτο δὲ σημαίνει τίποτα. Πρέπει νὰ ξέρετε πὼς τῇ χώρᾳ μας δὲν τὴ βαραίνει μονάχα τοῦ σχολαστικισμοῦ ὁ ζυγός. Τὴ βαραίνει καὶ ἕνας ἄλλος ζυγός, τῆς Ἀγνωμοσύνης καὶ τοῦ Ἐγωῖσμοῦ ὁ ζυγός — πολὺ βαρύτερος ἀπὸ τὸν πρῶτο. Θέλουμε ὅλοι νὰ φαινόμεσθε ἀρχηγοί, ὅλοι νὰ βάζουνε τὸ ἀτομὸ μας πρῶτο καὶ καλύτερο. Πὼς νὰ ἀναγνωρίσουμε τὸν Πρῶτο, οἱ πρῶτοι ἐμεῖς; Πὼς νὰ παραδεχτοῦμε Ἀρχηγό, ἐμεῖς οἱ ἀρχικαπεταναῖοι; Παλαμάδες δὲν εἴμαστε ὅλοι μας γιὰ νὰ μὴν τρέμουμε νάκουσται καὶ ἄλλο ὄνομα, γιὰ νὰ δίνουμε στὸν καθέναν τὴν πρεπούμενη θέσιν! Ἀγκαλὰ τί περιμένετε ἀπὸ τόπο δ-